

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono:

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-quinto Januarii anni M. DCC. XXXIII.

M. PETRO-JOANNE BURETTE, Regis Consiliario, Medico & Sub-Bibliothecario, in Regio Franciæ Collegio Medicinæ Lectore ac Professore, è Regiâ Inscriptionum & Humaniorum Litterarum Academiâ, Quatuor-viro conscribendi Eruditorum Diarii, Regio Librorum Censore, Doctore Medico, Præside.

An refusa in Sanguinis alveum Pinguedo cedat in Corporis nutrimentum?

I.

SIC à naturâ comparatum est Corpus humanum, ut perpetuo fluxu difflentur & avolent illius liquida, solidæ verò partes deterantur sensim & abradantur. Hinc brevì tota machina corrueret, penitúsque fatisceret, nisi perpetuâ novi accessione pabuli foveretur citò labentis vitæ flammula. Quamdiù molles adhuc & tenellæ fibræ motui cordis & arteriarum succum nutritium impellenti obsecundant, tamdiù in omnem di-

menſionem augetur corpus, & eſt accretio. Si verò jam ad ἀκμὴν pervenerit, neque facilè cedant firmatæ partes, tunc ſolummodò nutriri dicitur. Cave tamen exiſtimes quamlibet materiam ſeu augendæ, ſeu reparandæ Corporis noſtri ſubſtantiæ eſſe idoneam. Quantula pars ingeſtorum alimentorum huic muneri par efficitur! Quot & quàm variis agitanda & verſanda modis quæcumque *molecula* in Corporis nutrimentum deſtinatur! At quoquo modo miſceantur, terantur, Vaſorum oſcillationibus diverberentur humores, qui fluunt in Arteriis & Venis, nondùm tamen jure dixeris nutritios, niſi ejus ſint indolis, ut in ſubſtantiam noſtram faceſſere valeant.

II.

NUTRITIONIS opus quo pacto abſolvatur, attentus conſidera. Perpende quantâ curâ provideat ſedula parens Natura, ne quid ſibi minùs conſentaneum admittat. Chylum perennandæ vitæ dicatum fomitem ope digeſtionis in Ventriculo inchoatum, in duodeno deindè perfectiùs elaboratum excipiunt exigua Vaſorum lacteorum orificia. Tùm varias ille trajiciendo glandulas magis ac magis attenuatur, lymphâque ſimul permixtâ diluitur. Demùm ex communi receptaculo canalem Thoracicum ingreſſus in patentem Sanguinis alveum transfunditur. Ibi cordis & arteriarum impulſu quaſſatus & agitatus, Vaſorumque *pulmonalium* preſſioni commiſſus partim in globulos effingitur, partim *gelatinoſam* formam induit, partimque ſeroſus remanet. Quorsùm hæc omnia? ut partes ad nutriendum idoneæ à cæteris expeditæ & ſejunctæ jugiter avolantes particulas ſupplere poſſint. Sic enim præparatus & ſui juris factus nutritius humor arteriolarum lateralium *poros* ſubit, ultimorum Vaſculorum parietibus adhæreſcit, ſpiſſeſcens agglutinatur, & in propriam Corporis ſubſtantiam convertitur. Sic aut eadem perſeverat Corporis moles, aut etiam in majus excreſcit.

III.

SI conſuetis defraudetur aliquandiù Corpus alimentis, nec, quas patitur indeſinenter, jacturas reſarciat; primùm exhalantur fluidiores particulæ. Tùm ſolidæ ſenſim deteruntur, anguſtantur Vaſa, cutis frequentibus ſulcata rugis flacceſcit. Nimirùm pinguedo & ſucci, quibus fibræ turgebant, paulatim in Sanguinis maſſam refluunt, penitùſque diſſipantur. Num dubitas pinguedinem refluere? Attende morbo tentatum corpus quàm celeriter emacreſcat; obſerva Sanguinem in Venis *unctuoſum* eſſe magis quàm in arteriis, uriniſque Tabidorum pinguedinis guttulas innatantes manifeſtò conſpici. Hæc autem reflua materies, quò ſæpiùs motu circulari abripitur, acrioribus & ſalinis, quibus tunc Sanguis redundat, partibus magis magiſque attenuatur & per cutis *poros* avolat. Undè tunc temporis craſſiori & fœtidiori ſudore ſquallida cutis eſt. Sed fac leniori motu circumferri pinguedinem, nequaquam tamen in fibras, membranas, muſculos concreſcere poterit, nec in Cartilagines & Oſſa indurari. Non eam quippè *ductilitatem* acquirere valet, quæ

neceſſaria eſt, ut in has partes ſolideſcat. Conferatur enim cum lymphâ, quam veram ac genuinam eſſe nutritionis materiem omnes agnoſcunt & fatentur. Hanc ſi calori expoſueris, difflatâ tenuiori & aquosâ parte, quod reſiduum ſuperfuerit, jam ductile, jam *filamentoſum* ac propè membranaceum erit. Pinguedo, ſi eodem modo tractata fuerit, jam tota fuſa magis ac magis liqueſcet, nedùm concreſcat.

I V.

DUM corpus benè conſtitutum, nec fibris donatum rigidioribus cibis paſcitur euchymis, nec duro labore frangitur, neque curis aut animi mœrore conficitur, maximam tunc pinguedinis molem cumulat. Quid ita? Pars oleoſa ſanguinis placido motu circulantis, cùm redundet, appellendo ad membranam adipoſam in ejus ſacculos deponitur. Non unâ in parte tantùm reperitur ejuſmodi membrana. Proximè cuti ſubjecta totum ferè corpus obvolvit. In intimas etiam cavitates uſque penetrat eadem non interrupta; cùm flatus in eam immiſſus interiores quoque ſimul diſtendat. Omentum verò præcipuum videtur ſecretæ pinguedinis receptaculum. Hoc viſcus duabus conſtat lamellis tenuiſſimis, quas mille complicatæ modis arteriarum & venarum propagines perreptant, innumeriſque diſtinguunt areolis. Nec abſimili membranâ veſtiuntur etiam internæ oſſium cavitates, in quibus pinguedinis ſpecies quædam Medulla dicta ſecernitur. Hæ membranæ plurimis conſtant cellulis in ſe invicem hiantibus, in quas ex ultimis arteriarum finibus exſudat adipoſa ſubſtantia. Hæc per morbum aut inediam uberiùs in ſanguinem per venarum capillamenta reſorbetur. Neque enim veriſimile eſt dari peculiares ductus, quos obſervaſſe ſibi viſus fuerat Malpighius 1, cùm eos ipſe poſteà in dubium revocaverit 2, nec admittendos cenſeant recentiores Anatomici 3. Non tamen ideò refunditur in venas, ut partes abſumptas reparet. Corporis enim ſolidæ partes lymphâ nutriuntur, à quâ originem ducunt, & in quam facilè reſolvuntur. Carnes ſimplici coctione in pultem *gelatinoſam* & lymphæ ſpiſſioris æmulam, non in pinguedinem abeunt. Quin & oſſa vel duriſſima ope machinæ Papinianæ in eandem ferè ſubſtantiam faceſſunt. An igitur corpus humanum eâ parte conſtet, quam non reddat ſimplicior Analyſis?

1. Exercit. de omento, &c.
2. In oper. poſthum.
3. Morgag. adv. Anat. Heiſt. comp. Anat.

V.

NON tamen ſine conſilio certis in partibus copioſiorem pinguedinem congeſſit Natura ſagax & provida. Hanc oleoſam ſubſtantiam grandiorum oſſium cavitatibus indidit, quâ hæc emollita & lubricata obviorum corporum incurſu minùs facilè frangerentur. Eam quoque variis muſculis interſtravit, uti forent ad omnes motus flexiliores. Hac eadem totum Omentum ſcatere videas, tùm ut bili conſtituendæ inſerviat, tùm ut certa ejus portio venam cavam ingreſſa per univerſum corpus aſſiduo circuitu feratur. Enimverò pinguedinis globuli ſanguini ſupernatantes tùm in arteriis 1, tùm in venis 2 obſervantur. Quòd niſi res ita ſe haberet, jam ſoluta ſanguinis compages, extri-

1. Morgag. adv. Anat. I.
2 Malpigh. de omento, &c.

catis salium spiculis, partes nervosas ac membraneas permolestè lancinaret, undè malorum uberrima scaturigo, uti videre est in Phthisicis. Undè enim tam citò emaciantur & contabescunt, nisi quia illorum sanguis partibus oleosis, quibus irretiantur ejus principia, ferè orbatus, membranas omnes mordet, pungit, vellicat. Tunc autem si quid pinguedinis in sacculis adiposis coacervatum fuerit, illud brevi liquatur & solvitur, ut in sanguinem refusum ejusdem acrimoniam contemperet ac retundat. Nec alia ratio afferri potest, cur istis in casibus ægrotos tantoperè juvent pinguia & oleosa. Hæ sunt adipis dotes, hi sunt usus. Ossium medulla ab reliquâ pinguedine non-nisi majori tenuitatis gradu discriminari videtur. Iisdem subjacet vicissitudinibus, nec pro variis Lunæ *phasibus*, juxtà vulgi opinionem, sed pro majori aut minori corporis exercitio, lautioribus vel durioribus cibis, augetur & minuitur. Nec ossibus nutriendis impenditur, ut crediderant Hippocrates & Galenus. Dantur enim vasa sanguifera, quæ internæ ossium substantiæ succum nutritium impertiantur 3, quemadmodum & in reliquis partibus.

3. *Mem. de l'Acad. des Sciences. ann.* 1700.

Ergò refusa in Sanguinis alveum Pinguedo non cedit in Corporis nutrimentum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Claudius de la Vigne de Frecheville, Regis Medicus & Domûs Reginæ ordinarius.

M. Joannes-Damianus Chevalier.

M. Claudius Brunet.

M. Ludovicus de Santeul.

M. Emmanuel-Mauricius Duverney.

M. Ludovicus-Claudius Bourdelin, Scholarum Professor designatus, è Regiâ Scientiarum Academiâ.

M. Joannes Besse, Dotariæ Hispaniarum Reginæ à Consiliis, & Medicus primarius.

M. Antonius de Jussieu, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiarumque Societatum Angliæ & Prussiæ Socius, in Horto Regio Parisiensi Botanices Professor.

M. Joannes-Baptista Silva, Salubris Consilii Regii Socius, & Serenissimi Ducis Borbonii Medicus.

autor

Proponebat Parisiis OLIVARIUS BOUGOURD Constantiensis, Baccalaureus Medicus.
A. R. S. H. 1733. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1733.